

Isaac Asimov: A gyilkos por

Mint a Nagy Llewes valamennyi beosztottja, Edmund Farley is eljutott odáig, hogy vágyakozva gondolt rá, micsoda gyönyörűséget szerezne neki a fent nevezett Nagy Llewes megölése.

Aki nem dolgozott Llewesszal, nem értheti meg teljesen ezt az érzést. Llewes (a másik nevét mindenki elfelejtette, vagy lassanként, szinte öntudatlanul, a nagybetűs Naggyal azonosította) a világ szemében az ismeretlent fürkésző, kiváló kutatóeszménykép volt: könnyörtelen s ugyanakkor nagyszerű ember, akinek sem kudarc nem szegi kedvét, sem egy új, még agyafúrtaabb támadás nem okoz gondot.

Llewes szerves kémiával foglalkozott, és az egész Naprendszer tudományágának a szolgálatába állította. Ő használta fel először a Holdat arra, hogy légüres térben nagyszabású vegyi reakciókkal kísérletezzen, a hónap szakától függően a forrásban levő víz vagy a folyékony levegő hőmérsékletén. A fotokémia csodásan megifjodott, amikor gondosan tervezett berendezéseket lőttek fel az űrállomások körüli röppályára. Csakhogy, az igazat megvallva, Llewes mások munkájából élt, ami szinte megbocsáthatatlan bűn. Elsőnek egy névtelen diák gondolt arra, hogy a Hold felszínén berendezést állítsanak fel, és egy elfelejtett technikus tervezte az első önműködő űrreaktort. Valami módon mindkét elképzelést Llewes nevével hozták kapcsolatba. És nem volt mit tenni. Ha egy alkalmazott mérgében felmondott, esetleg nem kapott ajánlólevelet, és így nehezen jutott új álláshoz, Llewes szavával szemben az ő meg nem erősített állításának nem volt hitele. Azok viszont, akik Llewes mellett maradtak, és valahogy elviselték, később tisztességben, ajánlólevéllel távozhattak, s biztosak voltak az eljövendő sikerben. Addig is megvolt az a kétes örömük, hogy egymás közt kifejezték Llewes iránti gyűlöletüket.

Edmund Farleynek minden oka megvolt rá, hogy csatlakozzék hozzájuk. A Titánról jött, a Szaturnusz legnagyobb holdjáról, ahol egymagában, pusztán robotok segítségével felszerelte azt a berendezést, amely teljesen felhasználta a Titán elsőkő légkörét. A nagy bolygók atmoszférája jórészt hidrogénből és metánból állt, a Jupiterrel és a Szaturnusszal azonban éppen a nagyságuk miatt nem foglalkoztak, az Uránusz és a Neptunusz pedig még mindig túl költséges volt a távolság miatt. A Mars nagyságú Titán viszont elég kicsi volt ahhoz, hogy dolgozzanak rajta, de elég nagy és elég hideg ahhoz, hogy megtartsa a hidrogénből és metánból álló, közepes vastagságú gázburkot. Hidrogéntartalmú atmoszférájában a vegyi folyamatok nagy arányokban is könnyen lejátszódhattak, míg ugyanezek a folyamatok a Földön kinetikai okokból nehézségbe ütköztek.

Farley fél éven át tervezett, újratervezett, elviselte a Titán megpróbáltatásait, és bámulatos adatokkal tért vissza. De szinte azonnal észrevette, hogy műve szétesik, majd Llewes munkájaként kezd megint formát ölteni.

A többiek együttéreztek vele, vonogatták a vállukat, és örömmel üdvözölték őt a baráti szövetségben. Farley pattanásos arca megmerevedett, vékony száját összeszorította, úgy hallgatta őket, amint bosszút forraltak.

Jim Gorham beszélt a legnyíltabban. "Szárazföldi patkány" volt, sohasem hagyta el a Földet, s ezért Farley kissé megvetette.

Gorham azt mondta:

- Llewest könnyű megölni, mert szokásainak a rabja. Erre számítani lehet. Vegyük például azt a szokását, hogy mindig egyedül eszik. Pontban tizenkettőkor becsukja az irodáját, és pontban egykor kinyitja. Igaz? Eközben senki nem megy be hozzá, úgyhogy a mérregnek bőven van ideje hatni.

Belinsky bizonytalanul megkérdezte: - A mérregnek?

- Világos. Akad itt elég mérreg mindenfelé. Megmondod, melyet akarsz, és mi már meg is szerezzük. Szóval ez rendben. Llewes svájci sajtot eszik rozskenyérrel, a tetején egy rakás különleges hagymás fűszerrel. Ezt mindnyájan tudjuk, nem igaz? Végül is mi szagoljuk egész délután, és valamennyien emlékszünk rá, mekkora lármát csapott tavaly tavasszal, amikor az ebédlőben elfogyott ez a fűszer. Rajta kívül soha senki nem fog ebben a házban a fűszeréhez nyúlni, úgyhogy a benne levő mérreg egyedül neki árthat, másnak nem...

Az egészet mindenki csak afféle fehér asztal melletti fantáziálgatásnak tartotta Farleyt kivéve.

Visszavonhatatlanul és teljes komolysággal eltökélte, hogy megöli Llewest. Valóságos megszállottja lett a tervnek. Felvillanyozódott arra a gondolatra, hogy Llewes elpatkol, és ő végre megkapja a jogos elismerést a szűk oxigénkamrában töltött hónapokért, a mászkálásokért a szilárd ammónián, amikor el kellett távolítania a végtermékeket és megindítania az új vegyi folyamatokat a hidrogén és metán lenge, hűvös szellőiben.

De olyasmit kellett kitalálnia, ami csakis Llewesnek árthat. Ez megnehezítette a dolgot, és Farley figyelmét Llewes atmoszférakamrájára irányította. Hosszú, alacsony helyiség volt ez, a többi laboratóriumtól cementfalak és tűzbiztos ajtók választották el. Lleweson kívül soha senki nem lépett be ide, legfeljebb az ő jelenlétében és engedélyével. Nem mintha a szobát valaha is bezárta volna. Llewes olyan hatékony önkényuralmat teremtett, hogy a "Belépni tilos" feliratú megfakult cédula, amely a laboratórium ajtaján függött, és az ő kézjegyét viselte, bármilyen zárnál nagyobb akadályt jelentett... kivéve akkor, ha a gyilkosság vágya minden mást felülmúlt.

Mit is kell még tudni az atmoszférakamráról? Llewes kísérleteinek megszokott munkamenete, szinte határtalan óvatossága semmit sem bízott a véletlenre. Ha valaki hozzányúlna a berendezéshez - hacsak nem rendkívül körmönfont mádon tenné -, az egész biztosan kiderülne.

Akkor hát tűz? Az atmoszférakamrában ott állt egymás hegyén-hátán a sok gyúlékony anyag, de Llewes nem dohányzott, és tökéletesen tudatában volt a tűz veszélyének.

Senki nem volt nála elővigyázatosabb.

Farley türelmetlenül gondolt erre az emberre, akin láthatólag olyan nehéz volt jogos bosszút állni, a tolvajra, aki parányi hidrogén- és metántartályaival játszadozik, míg ő, Farley, köbkilométernyi mennyiségekkel dolgozott. Llewesé az apró tartályok és a hírnév, Farleyé a köbkilométerek és a feledés.

És azok a kis gáztartályok! Mindegyik más-más színű. Mindegyikben valamilyen mesterséges légkör. A hidrogén piros, a metán piros-fehér csíkos palackokban; a kettő keveréke képviseli a külső bolygók légkörét. A nitrogén barna, a széndioxid ezüst palackokban: ez a Vénusz légköre. A sárga palackokban sűrített levegő, a zöld palackokban oxigén; itt a földi kémia is megfelelt. A szivárvány összes színei, mindegyik több évszázados szokás alapján.

Azután kipattant az ötlet. Nem kínlódások árán született; egy szempillantás alatt jött.

Egyetlen pillanat alatt minden kikristályosodott Farley agyában, és már tudta, mit kell

tennie.

Egy keserves hónapon át várt, hogy elérkezzen szeptember tizennyolcadika, az űrhajózás napja. Ez a nap volt az ember első sikeres űrrepülésének évfordulója, aznap éjszaka senki sem dolgozik. Minden ünnep közül az űrhajózás napja volt a legjelentősebb, különösen a tudósok számára, s ezt még a munkájának élő Llewes is szórakozással fogja tölteni.

Amikor aznap éjjel Farley belépett a Központi Szerverkémiái Laboratóriumba (hogy a hivatalos nevén nevezzük), bizonyos volt benne, hogy nem vették észre. A labor nem bank, vagy múzeum. Semmi ellopni való nincs benne, úgyhogy az éjjeliőrök rendszerint felületesen végzik a dolgukat.

Farley óvatosan becsukta maga mögött a főkaput, és lassan elindult a sötétbe borult folyosókon az atmoszférakamra felé. Fölszerelése egy zseblámpából, egy fekete port tartalmazó üvegcséből és egy vékony ecsetből állt, az utóbbit három héttel azelőtt vette egy művészeti kellékeket árusító boltban, a város túlsó végén. Kezére kesztyűt húzott. A legnagyobb nehézségbe az ütközött, amikor be kellett lépnie az atmoszférakamrába. A dolog tilalmas volta nagyobb gátlást ébresztett benne, mint az ölés egyetemes tilalma. De mihelyt benn volt, mihelyt a kockát elvetette, a többi már könnyen ment.

Felkattintotta a zseblámpát, és tétovázás nélkül rátalált a tartályra.

Szíve úgy vert, hogy majd megsüketült tőle, lélegzete meggyorsult, keze reszketett.

Hóna alá szorította a zseblámpát, és a festőecset hegyét bemártotta a fekete porba.

Néhány szemcse rátapadt az ecsetre, s Farley az ecset hegyét a tartály műszercsatlakozásának nyílásába irányította. Örökkévalóságnak tűnő másodpercekig tartott, míg a reszkető ecset bejutott a nyílásba.

Farley finoman ide-oda mozgatta az ecsetet, majd ismét bemártotta a fekete porba, és megint a nyílásba dugta. Újra és újra megismételte ezt a műveletet, az erős figyelemösszpontosítástól szinte megbűvölten. Végül egy megnyálazott vattacsomóval törölgetni kezdte a nyílás külső peremét, s mérhetetlenül megkönnyebbült, hogy túl van a dolgon, és nemsokára kinn lehet innét.

Ekkor keze megdermedt, s testében eláradt a félelem émelyítő bizonytalansága. A zseblámpa csörömpölve a földre esett.

Hülye! Leírhatatlan, nyomorult hülye! Nem gondolkozott! Izgalmában rossz tartályt vett kezelésbe!

Felkapta a zseblámpát, eloltotta, és ijesztően dörömbölő szívvel hallgatózott.

Mivel a néma csendet semmi zaj nem törte meg, kissé visszanyerte önuralmát, s arra kényszerítette magát, hogy amit egyszer megcsinált, azt másodszor is elvégezze.

Ahogy az előbbivel két perc alatt végzett, ezzel a gázpalackkal is elkészülhet ennyi idő alatt.

Az ecset és a fekete por ismét működésbe lépett. Még szerencse, hogy nem dobta el az üvegcsét: a gyilkos, gyújtó port. Ezúttal a megfelelő tartályon dolgozott.

Mire újból megtörölve a nyílást, befejezte a munkát, erősen reszketett a keze.

Zseblámpájával gyorsan körbevilágtott, és a fénysugár megállapodott egy üveg toluolos palackon. Ez jó lesz! Leccsavarta a műanyag kupakot, egy kevés toluolt a földre loccsantott, és nyitva hagyta az üveget.

Azután szinte alvajáróként kibotorkált az épületből, és elindult a saját szobája biztonságá felé. Amennyire meg tudta figyelni, egész idő alatt nem látta senki.

A nyílás letörlésére használt vattacsomótól úgy szabadult meg, hogy begyömösölte a szemétemésztőbe. A vattacsomó molekuláira esett szét. Ez történt a festőecsettel is. Az üvegcsét már nem tüntethette el ugyanígy, mert ehhez át kellett volna állítani a szemétnyelő szerkezetét, és ezt veszélyesnek vélte. Majd gyalog megy be dolgozni, amit máskor is gyakran megtett, és ledobja a Grand Street-i hídról...

Másnap reggel Farley magára hunyorított a tükörben, és eltűnődött, vajon be mer-e menni dolgozni. Főlöskéges volt ezen gondolkoznia: nem mert volna nem bemenni. Éppen ma semmi olyasmit nem szabad tennie, ami ráterelné a figyelmet.

Sötét elszántsággal igyekezett, hogy a mindennapos apró teendőket a megszokott módon elvégezze. Szép, meleg reggel volt, gyalog ment be dolgozni. Csak egy laza kis csuklómozdulatra volt szükség ahhoz, hogy az üvegcsétől megszabaduljon. Egy apró csobbanás a folyóban, s az üvegcsé megtelt vízzel, és elsüllyedt.

Nem sokkal ezután Farley már az íróasztalánál ült, kézi számológépére bámulva.

Most, hogy mindent elrendezett, vajon beválik-e a dolog? Llewes talán nem figyel fel a toluol szagára. Miért is figyelne fel rá? Kellemetlen szag, de nem undorító. A szerveskémikusok megszokták.

Aztán ha Llewes még mindig lázasan kutatja a Titánról hozott hidrogénezési folyamatokat, a gázpalack rögtön használatba kerül. Biztos, hogy így lesz. Egy nap szünet után Llewes még mohóbban veti magát a munkába, mint rendesen.

Aztán, mihelyt a próbacsapot kinyitja, kiáramlik egy kis gáz, és lángra lobban. Ha a levegőben megfelelő mennyiségű toluol van, rögtön bekövetkezik a robbanás...

Farley annyira élénken képzelte mindezt maga elé, hogy a távoli tompa dörrenésről is azt hitte, az ábrándhoz tartozik, csak gondolatainak a szüleménye, ekkor azonban valaki elrohant mellette.

Farley fölnézett, és száraz torokkal fölkiáltott: - Mi... mi az?!

- Nem tudom! - üvöltött vissza a másik. - Valami baj van az atmoszférakamrában!

Robbanás! Pokoli zűr!

A tűzoltókészülékeket bekapcsolták, emberek taposták a lángokat, és rántották ki a romok közül a földre sújtott, összeégett Llewest. Alig pislákkolt benne az élet, és meg is halt, még mielőtt az orvos megjósolhatta volna, hogy ez be fog következni.

A színhely körül tolongó csoport peremén kegyetlen, hátborzongató kíváncsisággal állt Edmund Farley. Sápadt színe és az arcán csillogó veríték ebben a percben nem különböztette meg a többiektől. Visszatámolygott az íróasztalához. Most már akár rosszul is lehet. Senki nem fog felfigyelni rá.

De valahogy mégsem lett rosszul. Befejezte a napot, és a nyomás estefelé kezdett fölengedni. A baleset az baleset, nem? Minden kémikus vállal bizonyos kockázatot a hivatással, különösen, ha gyúlékony vegyületekkel dolgozik. Senki nem fog gyanakodni. És ha mégis gyanakodnának, elképzelhető, hogy Edmund Farleyig visszavezessenek bármit is? Csak úgy kell folytatnia az életét, mintha semmi sem történt volna. Semmi? Jóságos ég, hiszen most már övé lesz a dicsőség a Titánért! Nagy ember lesz!

A nyomás csakugyan fölengedett, és Farley aznap éjjel tudott aludni.

Jim Gorham az elmúlt huszonnégy óra alatt kissé megsápadt. Sárga haja szálkásan meredezett, és csak szakállának világos színe leplezte azt aényt, hogy erősen borotválkozásra szorul.

- Mindnyájan arról beszélünk, hogy megöljük - mondta.

H. Seton Davenport, a Kontinentális Nyomozóiroda tagja egyik ujjával szabályos időközönként rákoppintott az íróasztal lapjára, oly halkán, hogy nem is lehetett hallani. Zömök, kemény arcú, fekete hajú ember volt, vékony, kiugró orral, amely nem annyira esztétikai, mint inkább gyakorlati célokra teremtődött, s az egyik orcáján csillag alakú sebhely éktelenkedett.

- Komolyan? - kérdezte.

- Nem - felelte Gorham, erőteljesen megrázva a fejét. - Legalábbis nem hiszem, hogy komolyan gondoltuk. Vad terveket eszeltünk ki: mérgezett szendvicsekből álló lakoma, helikopterre csempészett sav és hasonlók. De úgy látszik, valaki mégis komolyan vette a dolgot...az örült! Vajon miért?

- Előbbi szavaiból úgy tűnik, azért, mert az elhunyt kisajátította mások munkáját mondta Davenport.

- Hát aztán! - kiáltotta Gorham. - Ez volt az ára annak, amit csinált. Ő tartotta össze az egész csoportot. Ő volt a szíve-lelke. Llewes tárgyalta a Kongresszussal, és ő szerezte a pénzügyi fedezetet. Csak ő kapott engedélyt rá, hogy végrehajtsuk kísérleteinket az űrben, és embereket küldhessünk a Holdra vagy bárhová. e beszélt rá az űrhajózási szakembereket és a gyárosokat, hogy a több millió dolláros megrendeléseinket elfogadják. Ő szervezte a Szerveskémiai Kutatót.

- És mindegyik tegnap óta jött rá?

- Nem egészen. Mindig is tudtam ezeket a dolgokat, de hát mit tehettem? Kihúztam magam az űrutazásból, mindenféle ürügyekkel kibújtam alóla. Szárazföldi patkány voltam, aki még a Holdon sem járt. Az az igazság, hogy félttem, és még jobban félttem attól, hogy a többiek azt gondolhatják: félek. - Szinte fröcskölt belőle az önmegvetés.

- És most bűnbakot keres? - kérdezte Davenport. - Most kárpótolni akarja a halott Llewest azért a bűnért, amit akkor követett el ellene, amikor még élt?

- Nem! A pszichiátriát hagyja ki a dologból. Én mondom magának, ez gyilkosság. Az kell, hogy legyen. Maga nem ismerte Llewest. Rögeszméje volt a biztonság. Az ő közelében nem történhetett semmiféle robbanás, hacsak gondosan ki nem tervezték. Davenport megvonta a vállát.

- Mi robbant fel, dr. Gorham?

- Szinte bármi felrobbanhatott. Llewes mindenféle szerves vegyülettel dolgozott: benzollal, éterrel, piridinnel - és mindegyik gyúlékony.

- Doktor Gorham, valamikor tanultam kémiát, és ha jól emlékszem, az említett folyadékok közül szobahőmérsékleten egyik sem robban. Csak hogyha hő, szikra vagy láng is van jelen.

- Hát hiszen volt is. - Hogy történhetett?

- El sem tudom képzelni. A helyiségben nem voltak égők; gyufa sem volt. Az elektromos berendezések erősen leárnýékoltak. Még az oly mindennapos apróságok is, mint a csőbilincsek, különleges szikramentes ötvözetekből, például berilliumrézből készültek. Llewes nem dohányzott, és mindenkit helyben agyonlőtt volna, aki égő cigarettával százlábnýira megközelíti a szobáját.

- Melyik készülékkel dolgozott utoljára?

- Nehéz megmondani. A szoba valóságos romhalmaz volt. - Gondolom, azóta már rendbe hozták.

A kémikus hirtelen buzgalommal felelte:

- Nem, dehogy! Gondom volt rá. Megmondtam, ki kell nyomoznunk a baleset okát,

hogyan bizonyíthatjuk, nem hanyagságból történt. Tudja, nehogy rossz hírbe keveredjen az intézet. Így aztán nem nyúltak a szobához.

Davenport bólintott.

- Rendben van. Akkor nézzük meg.

A megfeketedett, feldúlt helyiségben Davenport megkérdezte: - Melyik itt a legveszélyesebb berendezés?

Gorham körülnézett.

- A sűrített oxigénes tartályok - mutatta.

Davenport a fal mellett álló, rögzítőlánccal odaerősített, különböző színű palackokra pillantott. Néhányat a robbanás ereje feldöntött, ezeket csak a láncok tartották,

- Hát ez? - kérdezte Davenport, és belerúgott egy piros palackba, amely a szoba közepén feküdt a földön. A palack súlyos volt, meg se moccant.

- Ez hidrogénes palack - válaszolta Gorham. - Ugye, a hidrogén robbanékony?

- Ha fölmelegítik, igen.

- Akkor miért mondja, hogy a sűrített oxigén a legveszélyesebb? - kérdezte Davenport.

- Hiszen az oxigén nem robban!

- Nem, sőt nem is gyúlékony, de táplálja az égést. Az anyagok elégnek benne. -

Csakugyan?

- Figyeljen csak ide. - Gorham hangja kissé felélénkült; most ő volt a tudós, aki elmagyaráz valami egyszerű dolgot az intelligens laikusnak. - Néha előfordul, hogy valaki véletlenül egy kis gépolajat ken a szelepre, mielőtt ráerősítené a tartályra - tudja, hogy szorosabb legyen a tömítés. Vagy tévedésből bemaszatolja valami gyúlékony anyaggal. Amikor aztán kinyitja a szelepet, kiáramlik az oxigén, és a szelepen levő ragacs a szelepet letépvé fölrobban. Utána a maradék oxigén kiömlik a tartályból, amely mint egy apró rakéta, fölemelkedik, és még a falat is képes átütni; a robbanáshőtől pedig más gyúlékony anyagok is tüzet fognak a közelben.

- Az oxigéntartályok itt sértetlenek? - Igen.

Davenport belerúgott a lábánál heverő tartályba.

- Ennek a tartálynak a mércéje nullát mutat. Úgy gondolom, ez azt jelenti, hogy a robbanás idején éppen használták, és azóta önmagától kiürült.

Gorham bólintott. - Valószínűleg.

- Fel lehet úgy robbantani a hidrogént, hogy valaki olajat ken a mércére? - Szó sem lehet róla.

Davenport megdörzsölte az állát.

- Szikrán vagy valami ilyesmin kívül más meggyújthatja a hidrogént?

- Esetleg egy katalizátor - mormolta Gorham. - Legjobb a fekete platina. Ez por alakú.

Davenport meglepettnek látszott.

- Használják ilyesmit?

- Hogyne. Költséges dolog, de hidrogénezéseknél ez a legjobb katalizátor. -

Elhallgatott, és egy hosszú pillanatig rámeredt a hidrogénpalackra. - Fekete platina - suttogta végül. - Kíváncsi volnék...

- Tehát a fekete platina lángra lobbanthatja a hidrogént? - kérdezte Davenport.

- Igen. A fekete platina szobahőmérsékleten egyesíti a hidrogént az oxigénnel. Hő nem szükséges hozzá. A robbanás éppen úgy megy végbe, mint hogyha hő okozná; pontosan úgy.

Gorham hangjába izgalom vegyült. Letérdelt a hidrogéntartály mellé, és végighúzta

ujját a szelep peremén.

- Lehet, hogy csak korom, de az is lehet, hogy... - Felállt. - Uram, bizonyára így csinálták. Ki fogok szedni a szelepből minden idegen anyagot, az utolsó szemig, és elvégzem a színképelemzést.

- Mennyi időt vesz ez igénybe? -Adjon tizenöt percet.

Gorham húsz perc múlva jött vissza. Davenport közben aprólékosan végigvizsgálta a kiégett laboratóriumot.

- Nos? - nézett föl.

Gorham győzelmes hangon közölte: - Megvan. Nem sok, de megvan.

Felmutatott egy filmnegatív-csíkot, amelyen szabálytalan távolságokban rövid, párhuzamos, különböző árnyalatú fehér vonalak sorakoztak.

- Többnyire idegen anyagok, de nézze csak azokat a vonalakat... Davenport alaposan megszemlélte.

- Nagyon halványak. Megesküdne rá a bíróságon, hogy itt platina volt jelen?

- Igen - válaszolta azonnal Gorham.

- És más kémikusok is megesküdnének rá? Ha megmutatnánk ezt a fényképet a védelem szakértőjének, nem mondhatná-e, hogy túl halványak a vonalak, és nem bizonyítanak egyértelműen?

Gorham hallgatott. Davenport megvonta a vállát.

- De amikor itt van! - kiáltotta a kémikus. - A gázsugár és a robbanás nyilván kivitte a zömét. Nem maradhatott benn sok. Érti, ugye?

Davenport elgondolkozva körülnézett.

- Igen. Elismerem, nagy a valószínűsége annak, hogy gyilkosság történt. Most tehát újabb és jobb bizonyítékokat keresünk. Mit gondol, csak ezt az egy palackot kenték be?

- Nem tudom.

- Akkor legelőször is átvizsgáljuk a helyiségben levő összes többi palackot. És minden egyebet. Ha valaki gyilkolt, lehetséges, hogy más csapdákat is felállított. Ellenőriznünk kell.

- Hozzá is fogok... - kezdte mohón Gorham.

- No, nem maga - mondta Davenport. - Majd a mi laborunkból megcsinálja valaki.

Másnap reggel Gorham megint Davenport irodájában volt. Ezúttal hívták.

- Valóban gyilkosság - jelentette ki Davenport. - Egy másik palackot is bekentek a porral.

- Na látja I

- Egy oxigénpalackot. A csatlakozás nyílásának belső oldalán fekete platinát találtunk, jócskán.

- Fekete platinát? Az oxigéntartályon? Davenport bólintott.

- Mi a véleménye erről?

Gorham megrázta a fejét.

- Az oxigén nem gyúlékony, semmi nem is teheti gyúlékonnyá. Még a fekete platina sem.

- Akkor tehát a gyilkos a pillanat feszültségében bizonyára tévedésből tehetette oda. Utána föltehetően helyesbített, és a megfelelő palackot is bekente, de közben döntő bizonyítékot hagyott hátra, hogy nem balesetről, hanem gyilkosságról van szó.

- Igen. Akkor már csak meg kell találni a gyilkost.

Davenport arcán ijesztő ráncba torzult a sebhely, ahogy a felügyelő elmosolyodott.

- *Csak*, dr. Gorham? És hogy fogjuk csinálni? Nem hagyott hátra névjegyet. Indítóoka egész sereg embernek volt az intézetben; megfelelő kémiai képzettsége és alkalmi a bűntett elkövetésére még többnek. Van rá mód, hogy kinyomozzuk a fekete platina eredetét?

- Nincs - válaszolta dr. Gorham tétovázva. - Húsz emberből bárki minden nehézség nélkül bejuthatott a különleges raktárba. Esetleg az alibik?

- Milyen időpontra? -Az előző éjjelre.

Davenport áthajolt az asztalon.

- A végzetes pillanat előtt mikor használta utoljára dr. Llewes azt a hidrogénpalackot?

- Nem... nem tudom. Egyedül dolgozott. A legnagyobb titoktartással, Ez a módszeréhez tartozott, nehogy valakivel osztoznia kelljen a dicsőségben.

- Igen, tudom. Mi is utánanéztünk. Tehát akár egy héttel korábban is elhelyezhették a fekete platínát a tartályon.

Gorham letörtén suttopta: - Akkor mit csinálunk?

-Az egyetlen támadási pont szerintem az oxigénpalackon talált fekete platina mondta Davenport. - Ez nem ésszerű, és a magyarázat megadhatja a megoldást. Én nem vagyok kémikus, maga viszont az, tehát ha egyáltalán létezik megoldás, akkor az a maga fejében van. Lehetséges, hogy tévedés volt? Összetéveszthette a gyilkos az oxigént a hidrogénnel?

Gorham azonnal megrázta a fejét.

- Nem. A színéről meg lehet ismerni. A zöld tartály oxigén, a piros tartály hidrogén.

- És ha színvak az illető? - kérdezte Davenport.

Gorham ezúttal hosszabb ideig gondolkozott. Végül így szólt:

- Nem. Színvakok rendszerint nem mennek kémikusnak: Túl fontos a színek megfigyelése a kémiai folyamatoknál. És ha itt az intézetben valaki színvak volna, épp eleget bajlódott volna ezzel-azzal, hogy a többiek tudjanak a dolgról.

Davenport bólintott. Szórakozottan tapogatta arcán a sebhelyet.

- Rendben van. Ha nem tudatlanságból vagy véletlenül kenték be az oxigénpalackot, lehetséges, hogy valami céllal tették? Szándékosan?

- Nem értem.

- Talán valami logikus terv volt a gyilkos fejében, amikor az oxigénpalackot bekente, de azután megváltoztatta a tervét. Létezik olyan körülmény, amely mellett a fekete platina oxigén jelenlétében veszélyes? Bármiféle körülmény) Maga a kémikus, dr. Gorham.

A kémikus homloka töprengve ráncolódott. Megrázta a fejét. - Nem, nincsen. Nem is lehet. Hacsak...

- Hacsak?

- Nos, képtelenül hangzik, de ha oxigénsugarat bocsátunk egy hidrogéntartályba, akkor az oxigéntartályon levő fekete platina veszélyes lehet. Természetesen nagy hidrogéntartályra van szükség a megfelelő méretű robbanáshoz.

-Tegyük fel - mondta Davenport -, hogy a mi gyilkosunk arra számított, hogy a helyiséget feltöltik hidrogénnel, és azután nyitják ki az oxigéntartályt.

Gorham félmosollyal felelte:

- De miért vesződjön a hidrogénatmoszférával, amikor... - A félmosoly teljesen eltűnt, és helyébe halálos sápadtság telepedett. Gorham felkiáltott: - Farley! Edmund Farley!

- Tessék?

- Farley a Titánon töltött hat hónapot, nemrég jött vissza - mondta Gorham növekvő izgalommal. - A Titánnak hidrogén-metán légköre van. Farley az egyetlen közöttünk, aki ilyen atmoszférában kísérletezett, és ez most mindent megmagyaráz. A Titánon a kiáramló oxigénsugár egyesül a környező hidrogénnel, ha melegítik, vagy fekete platinával kezelik. A hidrogénsugár viszont nem egyesül az oxigénnel. Pontosan a földi helyzet fordítottja. Biztos, hogy Farley volt. Amikor bement Llewes laborjába, hogy előkészítse a robbanást, megszokásból az oxigénpalackra kente a fekete platinát. Mire eszébe jutott, hogy a Földön éppen fordított a helyzet, már megtörtént a baj.

Davenport kegyetlen elégedettséggel bólintott.

- Ennyi elég, azt hiszem. - A házitelefonért nyúlt, és így szólt a vonal túlsó végén levő láthatatlan hallgatóhoz: - Küldjön ki egy embert a Szerverkémiái Kutatóba, és tartóztassák le dr. Edmund Farleyt.

Nagy Ágnes fordítása